

Előfizetési árak:

Helyben

Félévre 6 frt.

Három hónapra 5 „

Postán küldve:

Félévre 7 frt.

3 hónapra 3 „ 50 kr.

Egyes szám

10 kr.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Előfizetési pénz s minden küldemény Főpiacz Vecsegház földszint a szerkesztőséghez bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben: **Telegdi K. Lajos** és **Csáthy Károly** könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

Hirdetési díj:

Öt hasábos petit sorért 5 kr.

Nyitáskor megjelenő közlemény 3 hasábos 15 kr. Hirdetményeket és előfizetéseket lapunk számára elfogad: Pest-Budán: Neumann hirdetési irodája, Bécsben: Opelik A. és Haasenstein et Vogler, Brauner I. G., Berlinben: Goldberger, Párisban: Havas ügyvédsége.

Bélyegdíj:

minden belátásért külön 30 kr.

Elkészt gondolat.

Pest, nov. 10.

Ha Lónyai pénzügyér ur ezéltt három évvel azt mondja:

— Hallod-e törvényhozás! . . . Én nagy fába vágtam a fejszemet. (Az olvasót azonban kérjük, a nagy fa alatt ne a temesvári fakérdést értse!) Elvállaltam a finanszminis-
teriséget, hanem, engedjétek meg nekem, hogy néhány szakértő emberből álló enquete-bizottságot hevenyézhessek össze, kik valami jó ellenszert találjanak ki valamely bekövetkező pénzválság mérge ellen, miután az, az áldott közönséges más politika mellett könnyen megtörténhetik! . . .

Persze ekkor a törvényhozás azt mondta volna: „Legyen meg a te akaratod!” . . .

Összetült volna néhány pénzügyi kapacitás és segített volna a dolgon, akár egy önálló magyar nemzeti bank felállítása által, melynek működési irányát a magyar törvényhozás jelölte volna ki, akár más eféle célhoz vezető eszmét terjesztettek volna a honatyák elé.

Amde ez mind nem történt. A lappangó kór csirája már akkor befészkelte magát hazai pénzügyeinkbe, de nem volt orvos, aki a tovább harapózó bajt, mig lehet, elfojtsa.

Annai financiaiális kapacitás mellett egyiknek sem jutott eszébe, hogy egy ország kereskedelme és ipara sem nyerhet lendületet biztosított hitelviszonyok nélkül.

A kór, mely eddig lappangott, elvégre kitört. Megszülemlt a pénzkrisis e polypkuru szörny, mely áldozataira oly ólomsúlyal nehezdedt.

Most számos kisebb kereskedő s jógyekezetű iparos érzi e terhet.

Nem volt hitelünk. A bank csak a nábókok és milliomos férfiak számára oldozta fel pénzes zsákjait, mig a kisebb kereskedők és iparosok, hiába zörgettek: koppant a szemök! — És jutának vala szivtelen uzsorásoknak éles körmei közé. Kénytelenek voltak oly drága pénzzel folytatni vállalataikat, mely gyakran nemhogy fáradságuk gyümölcsét, de még a kamatokat sem kereste meg. Így aztán egyszer csak előállt a hivatal vendég — a pénzválság!

Most jutott csak eszébe Lónyai urnak, most is csak az ellenzék sürgetésére, hogy kellene valamikép fordítani a dolgon, mikor már körömhegyre égett a gyertya.

E gondolat ugyan kissé elkészt gondolat volt: hogy t. i. néhány okos emberből álló tanács hevenyéztesse össze, s ez találjon ki valami jó éles macedoniai szablyát, mely a gordiusi bogot amugy könnyű szerrel ketté messe.

De akármiképp hányjuk-vessük is a dolgot, a legelső egy nemzeti bank, hová még a legkisebb iparosok is folyamodhassanak, s pénzt kaphassanak, ha másképp nem, többen összeállva, kölcsönös jótállás mellett.

Mert hiába szépitgetjük a dolgot. Egy független nemzeti bank hiányában rejlik minden baj, mely jógyekezetű iparosainkat s kereskedőinket a pénzválság rohamával érte.

Oda kell igyekezni a törvényhozásnak, hogy az árfolyamok esése és tőzsdeválság ne idéztesse elő, mint eddig, mint közelebb is azért, hogy a

bécsi bank eljárása által több hazai pénzügyet támogatás nélkül, s bukásokkal idézett elé, s így a hitel rendkívül megingatta.

Lónyai ur elkészt gondolata az enquete-bizottságot összeállítására még sokat segíthet a bajon, ha a bizottság mihamarabb megtalálja a legüdvösebb ösvényt, melyen a pénzügyi műveleteknek haladniok kell, s a törvényhozás egész erővel azon lesz, hogy az elkészt gondolat mihamarább érvényesíttessék a kivitelben.

A mi jelszavunk azonban e tekintetben mindig ugyanaz marad, s nem átaljuk újból fölmelegíteni:

„Elő azzala magyar független nemzeti bankkal!!!“

Ujkéri.

Pest november 12.

— ? — Bukás, csőd és sajtópör; ez keveri most napjaink történetét. Kevés kivétellel s egy hangu következetességgel naponként beköszönt hozzánk az említett mulatságok egyike.

Mondhatnók, ezek Lónyai napjai, mert a mítói köztudó őt megfosztja, az nem nagyon sokat von le dicsőségéből. De mi nem irigyeljük érte, akár kérdezzük meg a házat, hogy bizalmatlanságot lát-e a pénzügyi bizottság szavaiban, akár nem; előttünk ő az marad, ki volt s a körülmény, hogy lassanként eddigi támogatói is nézetünkhöz csatlakozzanak, nem változtat rajta semmit. Ha további szereplésére egyáltalán kíváncsiak lehetünk, egy a hirlapbélyeg eltörési jelenet az, mely iránt érdeklődéssel viseltethetünk.

A hirlapbélyeg eltörése, mely 140,000 frnyi évi behozatalával annyi szó s tollvonásba került már, hogy ma holnap említenünk sem igen lesz szabad, a nélkül, hogy a nem íróktól ki ne nevetessünk, holnap kerül az országgyűlés elé. A talaj fel van ásva, a mag elhintve, itt visszavonulásról szó sem lehet, s a holnap napvíványa egy nagyobb szerű szellemi világot fog előtűnk feltárni. A hirlapbélyeg eltörése, halálitételt hoz a ponyva heti irodalomra s üdvösebbé, behatóbbá teszi az ázsziúrt közvélemény napi-sajtó utján befolyását. Szinte felesleges felhozni s körvonalozni, azon roppant szellemi károkat, melyeket itt a késleltetés szül, s azért tartózkodom azon hátrányok nagyságáról szólni, melyet az illetők az által okoztak, hogy fogamatosságával eddig késtek, s ki tudja még ezental is meddig fognak késni. Az ellenzék holnap diadala, mely több mint valószínű, azért nem lesz kevésbé fényes.

Sajtóról szólva, e szavakban legújabb vállalatunkról látok néhány sort kockáztatni. A „Minerva“ című magyar-tót könyvnyomda és kiadó hivatal tegnap megnyitása szép ünnepélyességgel ment végbe. Ott volt a vendégek közt pártszínezet nélkül, majd mindenki, kit hajlama s viszonyai a sajtóhoz közel hoznak.

Tartottak beszédeket, nyomattak hét szép próba költeményt, délutánra pedig rendeztek vidám közömböt, hol a vállalat sikerére, a hazánkban élő nemzetiség testvéries egyetértésére, de mindenek előtt a közös haza üdvére üritették poharikat. A vendégek közt láttuk Ghyezyt; Klápkát, Csernátonyt, Szatmárit, ki már délelőtt szépen s hatásosan fejtegeté mivelődéstörténeti szempontból a magyar és szláv népek közti viszonyt. Részünkről is sikert és eredményt kívánunk a hazafiság és jóakaratu buzgalom támasztotta vállalatnak.

S most végül engedjék meg, hogy ismét egy kevés szinügyünkkel foglalkozzam, mely hiszem szintén közérdeku s nem szégyeniti meg mai nap már a legkömolyabb irányu embert. Ma reggel vettük a szomorú hírt, hogy színházukat egy derék és kedvelt művésznőtől fosztotta meg a halál. Az elhunyt nálunk is jó s kedves emlékezetében élt a legtöbbeknek. Legyen porainak könnyü a föld, mely a művészeknek most is csak tövist s fölötté mulékony dicsőséget nyújt! — Nálunk ma Szász Károly pályanyertstragoediáját „Fráter György“ -öt adták elő. Alkalmunk volt a művet még előbb meg-

ismerni s a főpróba előadás még inkább meggyőzött bennünket arról, hogy a mű nem felel meg igényeinknek, sem tragikai kidolgozását, sem leendő szinpadai hatását illetőleg. Egyedüli ajánlata s értéke, szép nyelvezete, mely azonban egyes helyeken sok javítani valókat enged. — Nemzeti szinpadunk különben most meglehetősen élénk, bár Lendvay betegsége által drámai játérendjének ereje meglehetősen benuit. Hanem azért pezseg ott minden s lehullván az eddigi valódi lánczok nehézségével a legtöbb tagot sujtó protekciói bilincs — a nagyobb rész szívesebben tanul, mert ujra feléleszthetni vélte azon reményt, hogy művészi tehetsége vagy buzgó törekvése némi jutalmat szerzend neki. S ez maga is sok. — Tegnap este Toperczer Ilka énekel mint Margit Gounod Faustjában. Szerződni szándékozik s az igazgatóság helyesen cselekednék, ha tért enged neki, sok reményre jogosító hangját s eddig is jeles iskoláját nemzeti szinpadunkon kifejtjen.

Ujdonságok.

„Nagy Huber Ida asszony temetése tegnap délután a megboldogult művésznőhöz illő diszszel ment végbe. A szintársulat tagjai 3 óraker testületileg vonultak be a halottas ház szomorú udvarára, hol már ekkor az igen kellemetlen idő daczára is, nagy számmal sereglenek össze a szeretett énekesnő bánatos tisztelői. Mindenki arcán néma fájdalom borongott, mindenki szívében a megdöbbenő gyász kegyeletes érzete huolt. Olyan csend volt a helyen, s olyan megindító volt e zibbasztó halgatás! Kiki gondolataival foglalkozott, melyeknek táplálékul változatos képek csalt elő a nyugtalan emlékezet az elköltözöttnek szinpadai világából. . . . Mintha most is hangzanék „Gara Mária“ epedő dala; mintha most is látnánk „Lucia“ örvöngését, mintha e pillanatban is hallható volna „Dinorah“ éneke: „Te lenge árnyék. . .“ Haj valóban árnyékká levél! . . . Mig a képzet ekként csapongana — a koporsót az udvarra hozzák, s a sötét gyász ravatalra helyezik. Ekkor Kiss Sándor a színház intendánsa előlépén, nemzeti-szalaggal diszített koszorut tűz a szemfedélre; a szalagon e szavak ragyogtak: „Az igazgató bizottság a derék művésznő emlékének.“ Ezután a szintársulat részéről Fektér Ferencz akasztott mellé egy másik koszorut, melynek fekete szalagjára ez iratott: „A szeretett pályatársnő emlékezetének.“ Volt még a koporsón egy harmadik koszoru is, melylyel a néhai énekesnőt a mult évben ajándékozták meg öszinte tisztelői.

Majd elkezdődött a gyászszertartás, és a beszentelés után férfi négyes következett Bognártól, előadva az opera összes személyzete által; minek bevégzése után a temetési menet lassan megindult, mely alatt a színházi zenekar folyvást gyászdalokat játszott. A szót hallgatag kíséret a piaczon fel Czegléd utczára vonult s a színház elé érve annak erkélyháza alatt a gyászkoCSI megállt a halottal. A pályatársak ismét négyest énekeltek C. M. Webertől és pedig zenekíséretével. Megindító volt e jelenet, fegondolva azt, hogy ez épület itt, a gyönyörök, élvezetek csarnoka, melynek falai között a kedvelt énekesnő oly gyakran tündökölt; és most is itt van, de némán, hidegen; itt van, hogy a kiszenevedtnek érzékellen földi burokját elbucsuztassák a dicsőség eme tövises pályájától. A menet ujra megindult Battyáni-utczán át Szentanna-utczára, innen a rom. kath. sirkertbe. Ott még egy gyászdal Erkel Ferencztől énekeltetett el a felejthetetlen halott felett, és sirjától vigasztalhatatlan férje, anyja, pályatársai és az egész szomorú gyülekezet megindult szívvel s a kegyelet könyűjével keserves bucsut vettek.

— **Néhai Huber Ida** Nagy Istvánné két hetes fia jobban van; már halálát várták, de jobbra fordult állapota, s remény van megmaradásához.

— **A gazda közönségnek** tudomására hozzuk, hogy tanácsunk ujjal gondoskodott arról, miképp az államnémesekből ismét 4 hibátlan ménló hozassék a közönség lovai nemesítés végett; továbbá, a városi ménes számára külön ismét ugyanazon ménló rendeltetett meg, a Lipiezi spanyol fajból, mely a legközelebbi időkben rendelkezés alatt állott.

— **A városi költségvetés** az 1870-ik évre folytonosan munkában van a városi tanács kebelében,

y. Angliá-
ormok van-
Social Lane
gol földtör-
egyik hata-
gi menoge-
ikai és tá-
m jelenleg
iteni, ha a
szsadaatit-
kimondások
Földnek ke-
sterségesen
al hozatott
andnak ná-
tetni? An-
hiányossá-
A nemzeti
n Birning-
6.000 font
iz oktatá-
on utou ha-
ek országa
a reactio-
atnak.

o r g y á r-
ést tanusit
t termelt

át,

Délameri-
1868-ban
2,291,457
városokha-
szágra és
Domingoha

122-73.

162. 3-3

6-án.

162. 3-3

162. 3-3

162. 3-3

162. 3-3

162. 3-3

162. 3-3

ugy, hogy az a napokban a közigazgatási bizottmány elé hozhatók Ohajtandó is, hogy az, ha lehet, még e hóban tárgyalás alá jöjjön, mert az új év közelget. Annak idejében érdekesebb részleteket közlendünk belőle.

Molnár Lajos ideiglenes tanárt — mint a hivatalos lapban olvassuk — a földművelés ipar- és kereskedelmi m. kir. minister a helybeli m. kir. gazdasági tanintézethez a növénytermelés rendes tanárává nevezte ki.

Derék utcabiztosunk Nékizy Dániel, ki a legközelebbi vásár alkalmával a zsebmecetzők és más rakoncátlan gazemberek elfogatásában oly erélyvel és sikeresen működött, a városi tanács határozatából 15 frnyi jutalmat kapott azon pénzösszegeből, melyet a kézre kerített jómadaraktól, mint lopott tárgyakat, elszedett. Kevés ugyan az összeg, és csekély arra nézve, hogy jutalmul szolgálhatna ily esetben, de igen szép benne az, hogy elismerésül adatott, különben is a becsületesség legnagyobb és talán egyedüli méltó jutalma — az öntudat.

Balázs Kálmán, Patikárus Ferkó zenekarával egyesülve, N.-Váradra ment s ott fog zeneestélyeket tartani a fekete sas szállodában. A „Bihar” már előre is örül e híreknek.

Legnagyobb sárfészek városunkban a fűvészkert és a hüvelyes utcák és a kis köz között elterülő térség; innen szárad fel legutószor a sár, és mihelyt egy kis langyos eső van, itt azonnal bokáig érő pocsolya képződik, úgy, hogy a négy felé nyíló téren jární cs. k elszánt és bagariás eszmájú embernek lehet. Kevés fáradsággal és olc-óért lehetne ide legalább pallokat alkalmazni.

Magyar dal Ausztráliában. Egy ausztráliai Sydney-beli napi lap tudósítója írja, hogy a szent Péter nevű templom javítási alapja segélyére „irodalmi és zenei estély” tartott a szent Péter Ganoda nagy termében. A terem jól megtelt még a kezdet előtt. Ez az estély — mely tudósító szerint igen érdekes volt — ránk nézve azért bir kiváló fontossággal, mert itt városunk szeretett fia dr. Kempe énekelt egy magyar dalt, mely — e lap szerint — nagy tetszéssel fogadtatt. Nagy jelentősége van ez eseménynek, mely — tudunkkal — eddig ott soha nem történt.

Az első hóhelyek kiváló érdekességel szoktak birni — legalább az újdondászokra nézve, kik minden évben számítanak a téli vendég megérkezésére, mivel akkor kész egy — újdonság. Megenlítjük tehát mi is, hogy az első hóhelyek csütörtökön d. u. szállingóztak városunkra, de azonnal el is olvadtak, az ezt követő éjjel pedig kemény zivataros idő volt, és így pénteken, azaz tegnap már egész téli-sen nézett ki Debreczen.

Curiosum. A foiskolai könyvtárnak érkezett Londonból bizonyos levél, mely czimezve van Debreczenbe — Prussia. Megjegyzendő, hogy ebből Magyarország volt írva, de azt betintázták, s kiigazítva írták Prussiat. A csillagda derék igazgatója — ki a levelet küldé — azt gondolá talán, hogy Debreczen is elfoglalta a porosz — az ausztriai birodalomból tavaly óta, mert eddig is küldvén a csillagda évi működésének eredményét, azt soha el nem téveszté. Csak most!

T Á R C Z A.

A mikor még juristák voltunk.

Szesélyes krónika a jogász életről. —

I.

A juristák kaszinója.

Ugy elmerengök, úgy elgondolkodom a régi jó időkön, és a midőn így a múlt emlékei kikelnek a feledés homályából, — úgy megőrülök az ösmerős vonzó eseményeknek s oly kedélyesen tudok kacagni a tarkábbnál tarkább bohóságok változatos csoportja telett!

Mikor aztán már jól kinevettem magam, arczomon a mosoly vidám vonásai lassanként átalakulnak boros felhők; szememben az öröm könnyű szinte más jelleget öntenek, — nem ragyognak fényben mint előbb: szomorú bánatát tolmácsolják ez uttal a szívnek, mely mindig kesereg, ha az enyészet gyászos képe felmerül titkos rejtekében.

És valóban úgy is tekintem multamat, mint fiatal éveim gyönyöreinek sírját, ahová ha elzarándokolok gondolataimmal, méltán viselhet gyászt emlékeztem.

De nem akarom érzélgős elmélkedéseimmel elcsigázní türelmedet nyájas olvasó, mind ezt csupán azért hoztam elő, hogy azon esemény, melyet én most tenéked elmesélek, akkor történt, a mikor még juristák voltunk, tehát abban a bábajos korban, midőn (nem szégyenlem kimondani) könnyelműség és gyönyör, gondatlanság és élvadászat határozta napi foglalkozásunkat; a midőn kalandok, ötletek, eselszövények, özöne árasztá el minden lépésünk nyomát; a midőn mit sem törődve a jövővel — vidoran üritgettük a megtelt serleget; és a midőn még mulatni tudtunk a pleretar nép szánandó izetlenségig is.

Mieiótt a H^{sz} utcán levő egyszerű földszinti ház egyik szerényebb udvar-zobácskájába vezetném olvasóimat, nem mulasztatom el előlegesen is idézni multamból fenmaradt ama pár versszakot (mert mi tagadás benne — régen még verseket is gyártottam Hiszen e mánia fiatal éveinkben úgy szólva, mindnyajunkat megszáll.) tehát — mondom — nem mulasztatom el ama versszakokat idézni, melyekben az előbb jelzett hajlék

— **Kovács István** aranyműves esődhitelezőinek jelentkezésére folyó évi december 29. 30. és 31-dik napjai tüzetek ki.

Ma reggel a népkertben egy talpigás bizonyos emberi alakot vett észre a fán függeni; rögtön hírt ad a kapitányi hivatalnak, honnan egy biztos kiküldetvén a test megvizsgálására, azt a kórházba szállították további intézkedés végett. Jó kinézésű, nadrágos fiatal ember volt ez a szerencsétlen, kit még eddig senki fel nem ismert. A zsebében egy kis papír találtatt, melyen ez volt írva: „nevem Sulyán László, nyíregyházi, lakásom: nagy hatvan utca 1506.” — Igaz é e név, még nem tudják; ismeretlen az ok is, mely öngyilkosságra kényszeríté a virágzó kornak örvendő ifjut.

Színházi szemle.

Csütörtökön november 11-én adatott: Hamupipóke. Színmű 4 felvonásban, írta Benedix; fordította Folinusné. Az előadás összességében ment, különösen dícsérettel megemlékezünk Szakál Rózáról és Temesvári-ról, kik helyes játékkukkal kellemes élvezetben részesíték a gyér számu hallgatóságot.

Fővárosi értesítő.

A törvényhatóságok rendezése kérdésében a kormány által összehívott értekezlet legközelebbi vasárnap tartotta első ülését. Az ülést Horváth B. igazságügyminiszter nyitotta meg, beszédében kifejtvén a nehézségeket, mikkel ezen kérdés megoldása össze van kötve, egyszersmind hangsúlyozta, hogy a törvényhatóságok rendezése a községekkel egyidejűleg hajtandó végre. Azután átvette az elnökséget a belügyminiszter. A kérdésekből, melyekre nézve az értekezletnek felelni kell, nevezetesebbek: mi elenkekből álljon a megyei bizottmány; mi tárgyak tartoznak hatáskörébe; kell-e felállítani közigazgatási tanácsot, vagy az alispánok elvégzik a teendőket; van-e joga a bizottmánynak, s az igazgatótanácsnak, vagy alispánnak felfüggeszteni a kormány rendeleteit, s ha igen, mily esetekben? Mi összefüggése van a megyei igazgatásnak a községekkel; mi tárgyak esnek a községek körébe? Az feltűnő dolog, hogy az értekezletnek egy ellenzéki tagja sincs; továbbá a királyi városokról szó sem akar lenni! Háttisztelt kormányfőúriak, a királyi városok nem törvényhatóságok? Önök mindig csak megyéről és községről beszélnek! Pedig bizony a királyi városok nem engedik ám törvényhatósági jogukat elvétetni, melyet az 1848: 23-ik t. cz. részökre visszaadott! — Vagy érintetlenül hagyják önök a királyi városokat, a melyekre nézve a 48-iki törvények csaknem végleges rendezési szabályokat alkottak! No, azt nem hisszük, hogy önök ily kegyesek legyenek! Tessék akkor a királyi városi törvényhatóságokat is fölvenni a munkálat körébe!

Farkas István gépgyára az üllői és soroksári ut közt tegnapelőtt éjjel legett. A tűz 9 óra körül kezdődött és éjjel utáng tartott. Sok kárt tett és tetemes mennyiségű égo anyagtól táplálta nehezen volt oltható. mindamellett is Farkasnak a gyárral összeköttetésben levő 3 emeletes bérháza épen maradt.

énekelték meg; így kettős nyereségem lesz, primo: nyomtatásban láthatom a poétai törekvés jámbor nyomait; secundo: a napvilágra hozott kadentia némileg tájékozást nyújt a „juristák kaszinója” megismerésénél. Halljuk!

Egyszerű kis szobácska volt,

Fala csupa por és szennyfolt

A szem bár hová tekint,

Kár is volna oda tiszta

Az a fránya sok jurista

Befüstölné azt megint.

Most is épen tömve, dugva,

A székken, ágyon, zugba,

Mindenütt egy-egy jogász.

Füstölnek mint Vezuv Etna,

Ez beszél, hogy mit tett ma?

Az kiáltja: három ász!

Ime, e kiszakasztott néhány sor híven festi azt a jelenetet, melynek a tisztelt olvasók a gyüldében való megjelenésök alkalmával tanni leendének.

A szoba háttérben érdekes csoport látható. A könnyelmű fickók Fortunának mutatják be áldozataikat — vagy is kártyáznak. Minden atczon élénken ül a kapzsi vágy, mely a játék rendes kifolyása s minden „blattista” ohajtva várja a szerencse-istennő kegyteljes mosolygását.

Az előrészen a „terbli” kompaniától elkülönítve egy három tagból álló társaság beszélget élénk pipász mellett. Az első az asztal tetején ül, barna és Modori Bélának hívják. — a második széken foglal helyet, ez szöke és neve Nyáradvölgyi Ernő; a harmadik se nem szöke, se nem barna, — ez pedig már én vagyok.

Hallottátok Dallamosi Zephir legutóbbi hódítását? kérde Ernő nagyot szippantva esibukjából.

— Nos hát beszélj.

A napokban egyik kedveltebb színészünök siet az utcán haza felé. Nagy szél fúj, s egy-zer csak kálapja messze elrepül. Zephir ezt meglátja. Utánna; s a szökevényt megcsipi; ekkor diadalteljes pillantásokkal lejt szákmányával a reá mosolygva váró hölgy elé és olvadékony hangon így mutatá be magát:

„Nevem író Dallamosi, —

Ismer Vachot és Kunossi,

Kapok nyolcz tisztelet lapot...

S által adta a kalapot.”

Az Eng el által készített Széchenyi szobra agyagmintája ki leend állítva közszemlére.

Sassy Árpád ot az „Ar. Tromb.” szerkesztőjét, a pesti esküdtzék a határőrvidék ezimuzikkért, 8 szóval 4 ellenében vétkesnek találta s a vádlott egy évre, 500 frt és 36 fra perköltségre ítélte.

A soroksári uti börtönben egy vizsgálat alatt levő fogoly öngyilkossági kísérletet tön, eret fölvágván.

A nádor utczában a Schlosberger-féle ház épület-állványairól leejtett gerenda egy armenő asszonyt agyonütött.

A napokban egy fiatal szolgálóleány-mível szeretőjét hűtlenségen kapta — szerelmi bujában a lánchidról a Dunába akart ugrani. — Már felmászott a korlátra, midőn aztán még idejekorán megkapták és hazavitték.

A vérmezőn a minap 4 jóféle mákvirágot csiptek fölön, kik már több ideje garázdálkodtak a külvárosokban és több betörést követtek el. Közük egy 19 éves suhanec is van, ki a pesti börtönt, melyben fogva volt, feltörte s megszökött. Az első kihallgatáson több betörés mindjárt rájuk bizonyodott.

A lelépett Wenheimnak emlékül díszalbumot adnak a főispánok, melyben valamennyinek fényezett arcképe, aláírása, peccsétje s a megyék peccsétje lesz.

A király színezett nagy arcképei közül, melyeket Schrecker fényképész készített, közelebb a bajor király is megrendelt egyet, s Wodianer konzul által Schreckernek elismerését nyilvánította s ajándékul pompás mellűt küldött. A württembergi király is megrendelt egy példányt.

Vahot Sándorné felolvasási nőtanodája megnyitattott. Az intézet protectora a miniszterelnök neje; felolvasók kitűnő tudósok, maga b. Eötvös is minden tehetséggel előmozdítja javát.

A Harapat testvérek nem levén képesek a honvédöltözéseket elég gyorsan kiszolgáltatni, most egy gőzgépet rendeltek meg Bécsben, melynek erejével naponként 600 öltözéket állíthatnak ki.

A magy. kir. testőrség felett, mely most 40 főből áll, szemlélt tartott gr. Haller Ferenc. A testőrök csinos háziöltönyükben sorakozva várták a kapitányt, ki Simonyi testőrhadnagy s vezérőrnagy, egyszersmind háziparancsnok kíséretében megjelent, rövid felvő beszédet tartott hozzájuk.

Az éjszakai vaspálya-társaság udvarában egy részeg napzsámos a napokban fölmászott egy fűtő mozdonyra, megindította a gőzszelepeket, mire a mozdony nagy sebességgel megindult, de csakhamar kiugorván a sínekből, a földbe furódott és megállt.

A concordatum — osztrák-római egyezmény vallási ügyekben, a legfőbb törvényszék egy végzésében — mint az Ellenőr mondja — hazánkban érvényesnek mondatik. Megfoghatlan az ily jogi nézet, épa a legfőbb bíróság részéről.

— Bravo! ez jól volt adva; szólt Béla sarcasticus mosolylyal.

— Szegény Zephir! sohajtám valódi jó indulattal.

— És te még szánod őt? kérde Ernő.

— Mert megérdemli; oly sok baklövést, bohóságot követ el, hogy mindenki félkegyelműnek tartja. Az eszelős emberek pedig számi lehet!

Hát még ha elszavalnám „Ujkori romancero”-mat, — még abból tűnnék ám ki, hogy a felső emeletben nála csakugyan kiadó szállás van! Ha kivánjátok elmondom, — jegyezz meg Ernő kevés szünet után; — Zephirnek egy újabb viselt dolgát énekeltem abban meg Ecce: —

Rohan haza Dallamosi

Arcza bíbor színben játszó,

Asztalán egy visitkártya —

„Ni ni! hisz ez Bóthi László!”

„Ugy van uram, — mond a kocsi, —

Ép az elébb vala itten;

Ugy ki vala kenve fenve —

Komédiás én azt hittem!”

„Dehogy, dehogy komédiás!

Magyar író ó kigyelme,

Kapitalisa a tenta,

Meg a penna és az elme!”

„Magyar író! — ismételi —

Még pedig az én kollégám!”

A kocsi csak ámul, bámul,

S csudálkodik arczjátékán.

Majd elrohan nagy hűhóval,

Zwickkerét szemére nyomja;

A ki látja mind megszánja:

„Nagy kár érte!” csak azt mondja.

Szembe jó rá egy gavallér,

Sima fényes mint a páva,

Természetes, elbeszéli

Neki is, hogy ki volt nála.

„No, mert tud meg azt barárom”

S büszkeségtől arca torzul,

„Ha jó hozzánk író, művész,

Én nálam az mind megfordul!”

A gavallér férje nevet,

Szemben pedig száját tátott; —

Sziporkák.

— Tanítvány: Tanár ur, a botbüntetést eltörölte az országgyűlés! — Tanár: elám, de csak a rabokra nézve! —

— Lónyai pénzügyminiszter, a bankkérdés feletti vita alkalmával Jókayt a költöt pénznagnak — financier — nevezte; Jókay erre ugy hevenyében visszavágta, hogy ő meg bámulja a pénzügyminiszter képzelőtehetségét — phantasiáját — beterjesztett számadásánál.

— Egy képviselő úgy vélt az önálló magyar pénzügy érdekében legjobban cselekedni, hogy azt kívánta, mikép a magyar pénzügyminiszter érvényesítse befolyását az osztrák nemzeti bank kezelésére. No ekkor aztán tetteg belementünk volna a bankkérdés közösségének labirintjába.

— A Tisza és Irányi vallásszabadsági törvényjavaslatát a jobboldal azért nem fogadta el általános tárgyalás alapjául, mert módosításokat kellett volna tenni a javaslaton. — No bezzeg az igazságügyminiszternek a testi büntetések eltörlése feletti törvényjavaslatánál — nem kellett módosítás; mert a miniszter Deák Ferencz egy szavára a javaslat két fő részét a tárgyalás kor visszavonni volt kénytelen, t. i. azt, mely a beszélet-sértésről és kisebb hatalmaskodásról szólt! Ezen nem kellett módosítás, csak kitörlés!

— A képviselőházban, a bankkérdés feletti vita alatt Wahrman azt fejtegette, hogy a pénzkrisisnek 3. fokozata, 3 neme van; Wodiáner pedig azt, hogy tulajdonképen egy ugyan azon baj a pénzváltás, börze- és kereskedelmi krízis, hanem ha már csakugyan több fajta van e kórnak, ugy nem 3 hanem 5 számmra tehető a pénzzavar fajai. Ezen épületes értékezésekről eszünkbe jut amaz orvosi tanácsközmény, melyben a tanácsközmény tagjai órákig azon vitakoztak, hogy hány ismertetőjele van a hagymáznak, azonban a beteg a tanácsközmény vége előtt már jóval meg is halt!

Belföld.

— Győr megye legközelebbi bizottsági ülésében a záradék eltörlését indítványozó lipói levél is tárgyalás alá került. Beszéltek többen a záradék ellen, — mellette is. — Szavazásra kerülvén a dolog 15 ellene, 14 mellette volt, és a főispán, gr. Viczay kimondá — a szavazat — egyenlőségét, minélfogva a lipói levél egyszerűen tudomásul vétetett. Ugyan gróf ur, miért fél úgy a reverendáktól?

— Erdélyi történet. Egy ember szerette a másik feleségét, s elhatározta az élő férjet eltenni lábálól. Éjjel meg is jelent az ember kedves lakásán, s az alvó férjet neje megfogván, a gazember halálosan sújtott az álmódó fejére; de még nem halt meg, azért kötelet kötöttek nyakára s a kutba vetették. Tettöket a törvényszék előtt bevallák, s mindkettőt kővel általi halálra ítélték, mely ítélet előbb a férfin hajtatik végre.

— Pozsonyban gyermekápoló intézet alakult, mely vallásfelekezeti különbség nélkül segít, könyvekkel és ruhával látva el az árpada növendékeit.

Világért sem mondaná, hogy
A névjegyet — ő hagyta ott!...

A kacaj, mi a szavazatot követé — szűnni nem akaró lármát eredményezett, — a jelenlevők kézzel-lábbal igyekeztek tetszésüket nyilvánítani. A pokoli zsidaj csaknem szétrepeszté a juristalok penészes oldalait.

Hogy volt! Haljuk! Még egyszer! kiabált minden torok, s a kíváncsoknak hiteles érvényesítésül padozat, asztal, szék a sétatobok heves csapásai folytán igénybe vétettek.

Ez éktelen dübörgés sehogy sem akart véget érni. A derültség általános lön; még azon ferblisták is, kikről Fortuna asszonyoság elfordult, nem foljhatták el lanyar mosolygásukat.

A zaj lecsendesültével Modori Béla szólalt meg, komoly hangon.

Úgy látszik, — mondá, — az a bohó fiú tévedéseivel igyekszik elérni az eredetiség fokozatát. Talán jó lenne a szegény ördögöt kiábrándítani!

En már — jegyzé meg Ernő, — gondolkodtam is eszükökről, melyek reá nézve gyógyszerővel hatnának.

— Kétfem, hogy itt célt lehetne érni. szóltam némi éllel, hiru törekvésnek tartva e tulságos emberbaráti gondoskodást.

— Először is önértetét kell feléleveztetünk beszélt Ernő, meg sem ütödvé gunyoros ellenvetésem; és ez csak ugy érthető el, ha untalan ostorozzuk hibáit, meg-rójuk félszeregeit. Gyógymódunk ez: koholjunk csinyeket, melyek őt neveltség tárgyává jelölnék. Ha minden kikapattan, csalódása felett boszankodik az igaz, de mindenesetre szegényleni is fogja magát. A krízis ekként beállván, — meglássátok, levetkezi szeleburdi természetét, botlásaitól visszariad s lehetőleg igyekszik leszállani a „magasból“, hogy itt a földön az egyenes uton járhasson!

— Kár, hogy nem lettél tébolydai felügyelő! élezeskedett egy szerencsés ferblista, kinek zsebébe már bevándorolt az egész komjánia pénze.

— Az én agyamban már fordult is meg valami ártatlan csiny, folytatá Ernő háboríthatatlanul. Figyeljtek, elmondom, de ám titokban maradjon.

(Folyt. köv.)

△ N.-Váradon a Löw féle szeszgyár istállójában, fedetlen gyertya következtében tűz ütött ki, a miből azonban semmi nagy baj nem történt, mert csak hamar eloltattott.

* * * K a l o e s á r ó l Horváth Imre székes fő-egyházi hitszónok, előfizetést hirdeti „főpásztori helybehagyást nyert“ népszerű homiliáira. Mind szép ez. De talán a katolikusok számára külön sajtótörvény van? — Miért nem lehetett volna e műveket „főpásztori helybehagyás nélkül“ közrebocsátani? — Különben erre is megjelenne a „Magyar Állam.“

* * * A h o n v é d e k k e l akarhogy lehet banni. Békés-Csabáról a honvédeket okt. 31-re összehívták M.-Turra 8 heti gyakorlat végett. El is mentek. A vasuton egész vitelbért fizettek. (Hiszen csak az egységes „közös“ hadsereg részére lehet kedvezmény!) Le sem tudtak ülni, ugy összeszorították őket.

Mező-Turra érve jelentik magukat, s a kapitány csodálkozva kérdé, ki hívta ide önöket? — 500-an voltak pedig, kikkel ily csuful jártattak — áprilist.

* * * M i l y e n a z e l l e n z é k? Egy pécsi dr. tanár így magyarázta meg halgatóinak: Joglyceumi polgárok! Leirom önök előtt az istentagadókat, val-lásközönyöseket. Vannak ilyenek a falusi iskolákban, a legfelsőbb tanszékeken, a falusi jegyző irataiban, a törvényhozás lapjai közt. Ezeknek minden vallás jó val-lás, ugy szeretik, tisztelik a protestánst, a budhát, a zsidót, a hottentottát, mint a katolikus! Vannak ilyenek alkotmányos országban is, hol pártok állanak, s ezek az — ellenzékiek! — Szerencsés iskola, mely ily szerencsétlen tanárt — nélkülözhet!

* * * E g y m e g y e ü g y v é d n é l k ü l (?) Magyarországon van egy megye, ugy hívják, „Torontál.“ Folyó hó 8-án e megyében Bánlakon rögtönítéleti tárgyalásnak kellett volna lenni, de azt meg nem tarthatták: mivel ügyvéd nem volt a megyében. Temesvár környőről aztán szegényeken.

* * * N a g y - S u r á n y b a n a bíró kártyázott egy meszaróssal s összekaptak. A bíró felhasználta tekintélyét, maga elé hívatta ez ügyben, de a czimbora nem akart megjelenni, ezért az utcán nagy sárban huzatta át, és a különben is egészségtelen embert a legegésztelenebb helyre záratta. Emberséges ember lehet! —

* * * F e l k á r ó l írja tudósítónk, hogy ott a napokban az idén már másodizben pusztított a tűzvész, a multkor gabonáikat tevő tönkre, most a főtőren dult a veszély. Azok kedveért, kiknek gyermekek ott van, tudatják azt is, hogy a tűz a kath. templom közelében volt. Ugyanonnak írják, hogy az öreg kath. tanító, ki alföldi magyar kis leányokat oly szives örömmel tanított, meghalt. Béke a jó öreg poraira!

* * * P o f o z ó d ó p ü s p ö k. A nagy-váradai püspök, Lipovniczky ő méltósága, és szent atyásága talán érdemeket akart szerezni, mielőtt Rómába menne, azért tevő azt, hogy a belfenyeri „szent“-egyházban bérmálván, egy 14 éves lányka, ki előtt e ceremónia új volt, el találta magát nevetni, mit észrevevén a püspök, dühbe jött, s a lányt jobbról is balról is felfofozta, az öklével jól megbubozta s a templomból kilökte.

— Tény ez, mint az „Ellenőr“ hiteles forrásból írja. — Új neme a bérmálásnak, szép példája a ker.szeretnek és a papi becsületnek.

— József főherczeg okt. 27-én Veszprémből jöve a lepcsényi vasuti állomásra igen jókor reggel ért. A reggelizés ideje eljött, de oly kis állomáson mit sem lehetett kapni. Ő herczegsége tehát a faluból szalonnát, és bort hozatott, s mint jó honvédőtől várni lehetett, igen jó ízű reggelizett.

* * * N y i r - B á t o r b ó l távirják nekünk, hogy ott november 11-én éjjel oly hózivatar volt, hogy a hó magassága másnap reggel az öt láb magasságot felelyült.

* * * Z a r á n d m e g y e főispánja. — Haller Sándor gr. holléte augusztus óta nem tudatik; igaz, hogy az előtt sem volt megéjében, de azt meglehet neki bocsátani, mert a tavaszon korteskedni kellett Zichy mellett, azóta pedig együtt örülnek győzelmüknek. Ne háborgassák őt hát a zarándiak, ugy sem sokat érnének vele, ha ott volna.

* * * A s z a t m á r i ref. gymnasiumban az első félév végén tartatni szokott nyilvános vizgák eltörlöttek. Nem is volt annak eddigsem értelme. — Ugyancsak itt történt, hogy mult vasárnap a németi ref. templomból a szegények részére gyűlt krajczárokat egy cigány fiú fényes nappal kilopta; nem sokkal ezelőtt pedig a szatmári gör. kath. templomból orozták el a perselybe gyűlt filléreket.

* * * A z o m b o r i ifjusági kör igen jeles körlevelet bocsátott ki a nápolyi szabadelvű zsinat érdekében.

* * * G y ö r h a t á r á b a n a egy kanász, fiával bizonyos utszéli korcsmából haza felé menvén, a gaz fiu atyját megtámadta s nyakát elmetesztette; csak másnap találván fel a hullát, keresték a gyauval terhelt fiut, kit egy csapszékben megtalálván, bekisérték a hűvöstre.

* * * N a g y - K á r o l y b a n a baloldali kör Kossuth Lajost tiszteletbeli elnökül választotta, s ezt rögtön táviratozák is a nagy száműzöttnek; közelebb pedig az erről szóló okmányt egy három tagú küldöttség fogja kézbesíteni — Turinban.

* * * M i s k o l c z r ó l a nápolyi zsinat programjának 329-en irták alá magokat. A „Hon“ hoz beküldött aláíráások száma már meghaladta a 2000-et.

A Lajthántulról.

|| A dalmát felkelésről a P. L.-nak a következőket írják: „A mennyire kielégítően hangzanak is a tudósítások a hadsapatok által a Dalmáthionban kivított eredmények felől, époly kevéssé örömdetéseik azon hírek, a melyek a legyozott helységek iránti eljárás mikintjéről szólnak. Talán kissé túlozott is az, a mit egy bécsi lapnak Cattaróból táviratoznak: A cs. k. hadseregek Zupába elkeseredve nyomulnak be, több helység újból kifosztott és felgyujtatott. — A közönség az ily hírek tekintetében nem tudja magát mihez tartani, mert a hivatalos részletes tudósítások a csatáiról oly lassúsággal érkeznek, mintha nem is élénk a vasutak és tudósítások világában. Igy aztán nem csuda, ha az ilyes sensations hírek, minden más hírek felett tulsulyra vergődnek, s a közvéleményt előre annyira megmételtyezik, hogy az más még a leghitelesebb hivatalos hírekben is kételkedni kezd. — Igy néhány nap óta egészen le vannak a kedélyek hangolva, a statarialis kivégzések híreiről, s ezeknek annyival inkább hitel adatik, mert ilyes kivégzésről hivatalos távirat is hoz említés.

A mint hallszik az általános elégtelenség a vezető körökben is viszhangra talált már, s e felkelés színhelyére legujabban küldött utasításokban a csapat parancsnokoknak a legnagyobb kimélet ajánlatik és hagyatik meg, és leginkább a magánvagyon tekintetében. — Azon valóban canibali modor mellett, melylyel a felkelők az elfogott és elesett katonákat megcsönkítják, s különösen azon különös hegyi csatározási mód mellett, melyben a láthatatlan és megfoghatatlan ellenség golyói egyik katonát a másik után teritenek le, könnyen megfogható, ha a csapatok mély elkeseredésükben megtorlást gyakorolnak; de hogy e megtorlás egész helységek lerombolásáig és felégetéséig menne, az csak rosz akaratú koholmány lesz.

Különb Wagner tábornok néhány nap előtt egy napi parancsban maga a legnagyobb kimélet ajánlotta a nép és vagyon iránt, s csupán azon eseteket vette ki, a midőn valamely pontnak elfoglalása a hadmi-veletek érdekében minden áron szükséges. Reméni is akarjuk, hogy a katonaság legelső sorban is figyelemmel leend arra, hogy a felkelők mindenek előtt osztrák-magyar alattvalók, s hogy azon térség, melyen a hadi miveleteket folytatják, osztrák-magyar birodalomhoz tartozik.

Zupa legyozetése után az új parancsnok Auersperg Krivosic és Dragali kerületek elnyomása által — mi kissé nehezebb feladat lesz Zupa legyozetésénél — fogja megmutatni strategiai képességeit. Zupa visszafoglalása által igen sok meg van nyerve, de még nem minden. A zupaiak, a felkelés vagyonosabb elemeit képviselik, s szükséges volt először ezeket észre téríteni, mert ily osztrák részről anyagilag nem igen számíthatnak pártolásra a felkelők. Sokkal makacsabb, habár rövidebb is fog majd lenni a harc a Dragali-féle hegyek között, mert a Zupában megvert és szétszört felkelők kétségtelenül oda vonultak vissza, és valódi kétségbeesett harczot fognak vívni a császári csapatokkal. Előttük a török határvonalorség, hátuk megett az ellenállhatatlanul előre haladó császári csapatok, ily körülmények közt aligha marad a felkelők részére egyéb hátra, mint megadni magokat. Ezért igen ajánlatos lesz a kimélettel való eljárás, mert ily a felkelők még kétségbeesett részének is könnyebb lesz téve a meghó-dolás, míg ha kegyetlenül bánták el velök, az utolsó csepp vérig fogják magokat védelmezni, s a felkelés legyozését jó ideig lehetetlenné teendik.

Külföld.

— Münchenből a „N. C.“-nek írják. A münchen-freisingi érsek, átküldte a királynak azon főpásztori levél másolatát, mely a fuldai német püspökök által határozottat el. A király az okmányok átküldésért egy levélben mondott köszönetet, melynek tartalmából az tűnik ki, hogy ő maga is azon nézetben van, a melyet Hohenlohe herczeg, a zsinatra vonatkozólag az ismeretes sürgönyökben kimondott.

— P á r i s b a n Rochefortnak fogadtatása nem csak szívélyes, hanem fényes volt. Minduntalan hangzott az „Éljen Rochefort!“ A kormány igen eszélyesen viselte magát, midőn Napoleon parancsára, Rochefort elfogatásáról letett. Ha a kormánynak az volt célja, hogy ezen hősnek érdemeit illő mértékre leszállítsa, tökéletesen elérte célját; mert ugy látjuk, hogy a Laterne híres szerkesztője, legalább félig megadta magát. Hajlandónak nyilatkozott az esküt letenni, ha megválasztatik. És pedig a mint mondja, csupán a nép, szabadság érdekében, hogy ezt előegítse; tehát a republi-canus hős is az opportunitás elvének hódol. Tudja — ugymond, hogy a melyik napon a forradalom kitör, más nap már megbélyegeztetik, de a szabadság ügyért erre is el van készülve. Tehát ő tudva vállalt pün-kösti vértanui szerepet. A köztársasági párt előtt bizonyosan elvesztette értékének felét.

A „Reveil“ által a császár egészségi állapotának rosra fordultáról és a miniszterváltásokról közölt hírek auptalanoknak bizonyulnak be. — Az ingyenes-kölzátásra vonatkozó törvényjavaslat szerint, az elemi ingeny oktatás 1875. október 1-ig az ország minden községében foganatba fog vétetni. A tanítók fizetési 700. — 800. — 900. — 1000 frankra van téve, egyéb mellékes ellátásokon kívül, de fokozatot előhaladás és fizetési javításra kilátás el lesz rendelve. — Lám Deb-reczen és Békés mily dicséretre méltólag előzték meg a világ várostPárist, és Franciaországot!

— Spanyolországban a kormány min- dent elkövet Thomas — az olasz herceg trónrajutásá- ért; legközelebb újabb utasításokkal látta el florenzi követét az olasz kormányváltás tárgyában.

Legfontosabb hír, amit a tengerügyminis- ter, Cortesben jelentett, hogy a cubai fölkelés vége felé kö- zednek; mire nagy befolyással volt az északamerikai egyesült államok kormányának azon nyilatkozata, hogy Cubát hadviselő félnek nem ismeri el!

Törökország hasonló nehézségekkel küzd Mesopotamiában, mint Ausztria Dalmáciában, az okok is majdnem ugyanazok; a Bagdádi kormányzó- nak Midhat basának tapintatlansága folytán idéztettek elő ujonczozás alkalmával; az ottani lakosság nem akart engedelmessé válni, sa menetek és Beni Iliam törz- sek felláztak a kormány ellen. Részletek még nem jöttek tudomásra, a fölkelés terjedelméről; Angliára nézve azonban az a kellemetlenség állott elő a fölkelés- folytán, hogy a fölkelők az indiai távirtdákat szétrom- bolták.

A Suez-i csatornán 21 nagy tisztító gép működik, hogy a fővényt és szikladarabokat a csatornából eltávolítsák; csupán egy helyen 6000 arab s ugyanannyi teherhordó állat munkája van naponként igénybe véve. — Kár, hogy a csatornamegnyitás ün- nepélye 4—5 hóval későbbre nem tétetett, mert ekkorra a kitisztítás tökéletesen végre lett volna hajtva. Egyéb- iránt a tenger vize folyvást növekszik, és a csatornának használhatósága felett fölmerült kétség elenyészett; úgy hogy a nov. 17-re kitűzött megnyitáshoz sem fog már semmi akadály ellenállani.

— Rochefort Párisból Londonba utazott, holnap Ledru Rollinnal utazik vissza, ki a párisi 3-dik választókerületben van kijelölve, s valószínűleg megvá- lasztatik, bár az eskütelételőre megtagadta!

— A Sultán csakugyan nem fogja suez-i csatorna megnyitására menni; az osztrák-francia árárdó- zások eredménye ez, hogy a sultán és az alkirály közti összeütközést meggátolják; pedig csak elnapolták azt!

— Madridban Caimo és Sumer képviselők mint fölkelők halálra ítéltettek.

Különfélék.

Peabody György halála.

Egy férfi emlékének szentelünk itt néhány sort, kinek közelebb történt halála fölött ezek meg ezek hullatják a hála és részvét könyveit, és ki megérdemli, hogy a jelesek és dicsők pantheonában foglaljon helyet.

Még alig egy hóval ezelőtt tért Peabody a világ- hírv emberbarát s a közügyek előmozdítója Amerikából Európába vissza, hogy ronsolt egészségét déli Fran- cziország nyhe légével helyreállítsa; de Londonban utólérte végzete; 74 éves korában kimult.

Peabodynak bár jó családból származott, szegény- sorsúak voltak szülei s 11 éves korában szülővárosában Danversben (Massachusetts) egy fűszerkereskedőhez ment tanonczul, honnan 18 éves korában az angolokkal való háború kitörésekor, mint önkéntes a hadseregbe állott.

A harcz multával egy Riggs nevű gazdag rőfös kereskedő szolítá fel Peabodyt társaul, s közös keres- kedésük az ő ügyes vezetése mellett annyira emelkedett, hogy hét év leforgása alatt ugy New-Yorkban, mint Philadelphiában üzletet nyitottak. Mint e czégnak társa tette első utazását Angliába s ez alkalommal fogam- zott meg lelkében az a határozat, hogy később London- ban fog megtelepedni. 1837-ben e tervét ki is vitte s még azon évben oly helyzetben volt, hogy az amerikai hitel fontartása érdekében igen fontos szolgálatakat tehetett. 1843-ban bankházat alapított Londonban,

mely az amerikaiaknak általános közvetítője volt a pénz- ügyletekben és neve a börzén egy volt a legjobb hangzásuak közül s több amerikai államnak sikerült e férfi segítségével folytán nagyszerű pénzügyi műveletek keresztlyvitele, melyek nélküle talán soha létre nem jö- hettek volna.

Peabody bokezűségének első példáját az 1851-ki világtárlat alkalmával lehetett először tapasztalni, mid- ön 5000 font sterlinget ajánlott föl arra, hogy hazájá- nak kiálltmányai czélszerű és alkalmas helyre helyez- tessenek el. Ez időtől kezdve a világhírű philantrop adakozásai egymást érték. Elérkezettnek látta az időt, midőn ifju korában tett arra fogadást, hogy ha egykor gazdag ember lesz, javait embertársainak jólétére szen- telendi, teljesítheti.

Első adománya szülővárosát Danverset illeté, hol 25,000 font sterlingen egy könyvtárat alapított. Midőn ugyanazon évben Sir John Franklin sorsára vonatkozó- lag nem a legkevesebbet több remények mutatkoztak s az amerikai congressus nem igen volt hajlandó a szükséges pénzt megszavazni, ő az expedícióhoz 10,000 font ster- linget ajánlott fel.

1867-ben nagy volt a pézválság Amerikában, el- annyira, hogy számos kereskedő a legnagyobb zavarban volt s néhányan a bukáshoz közeledtek, de Peabody hite- le kiségité őket mesés összegekig eszközölt előlegek által a himarból. Szintén említett évben látogatta meg Peabody husz évi távollét után hazáját, s ő ennek örö- mére Baltimoreban 100,000 font sterlinget tett le egy nyilvános könyvtár és egy tudományos művészeti aka- demia alapítására. Ez intézet csak a polgári háború le- csailapultával nyílt meg ismét, amely alkalommal a nagylelkű alapító által újból 100,000 font sterlingnyi adománnyal látatott el.

Legnagyobb ajándékai London szegényei számára voltak föntörva, kik közt 1852-ben 160,000 font ster- ling osztott ki; 1866-ban újból 100,000 font ster- linget juttatott a szegények pénztárába, mely 1868 elején másik 100,000 fonttal növekedett általa.

1866-ban véglegesen visszatért szülőföldére, mi- után London ó-városa díszpolgárral ruházta föl s a királynő arczképét ajándékozta neki. A neki felajánlott bírói czimet és térszalagrendet azonban kereken visz- szautasítá, mintszintén a City községtanácsának amaz ajánlatát, hogy tiszteletére bucsu-díszebédet rendez.

Három évig élt hónapban, mely idő alatt 2, millió dollárt ajándékozott a déli néger népek árváinak nevel- tetésére, 300 ezer dollárt múzeumok gyararítására s amerikai régiségek fontartására; 50 ezer dollárt egy Salenben fölállítandó nyilvános múzeumra, 25,000-et a kenjoni collegiumnak; kétszázötvenezeret Maryland államnak. Azonkívül egy anja emlékére építendő egy- házra 200 ezer dollárt, még 2 millió dollárt családja tagjainak ajándékozott. Ezek szerint összes adományo- zásai 2 millió sterlingre rúgnak, mi 20 millió ezüst fo- rinttal ér föl a mi pénzzámitásunk szerint. Lehetetlen, hogy mielőtt e férfi necrologiát bevégeznök, határtalan szerénysége fölöl meg ne emlékeznök.

Ő az emberiség jólétére czéltott adományait ugy juttatta el, hogy előre megtitotta, hogy azok nyilvános köszönettel fogadtassanak; s csupán egyetlenegyszer hagyta magát rábeszélteni, hogy egy nagyobb gyűleke- zetben láttassa magát, midőn kevéssel Amerikába köl- tözésekor 1866-ban a quildhalli ipartárlat bezártával a díjakat kiosztotta.

Ez alkalommal viharos éljenzésben tört ki az irá- nyában tanusított közérület.

És a nemes emberberát, ki életét munkásságát, s szerzeményeit embertársai jólétének áldozta, e szellemi kitüntetés méltán megérdemelte, s a hálás szivekben maradandó emléket emel magának.

Ujkéri.

Könyvészet.

— Ifj. Csáthy Károly könyvkereskedő- ben kapható legújabb könyvek:

Jókai M. A kőszívű ember fiai 6 köt. 6 ft.
Emich G. nagy képes naptára 1 frt.
Jezsuita naptár 1 frt.
Borszemjankó naptár 90 kr.
Bolond Miska naptár 80 kr.
Ludas Matyi naptár 1 frt.
Egy rendőrkém titkos naplója 1 frt 20 kr.
Véteszi. A dicsőség tengeréből 1 frt.
Matolay Torna zsebkönyv 80 kr.
Imrefi János költemények 1 frt.
Pesty Frigyes Világtörténet főbb eseményei 2 köt. 10 forint.
Lónay Menyhért jelentése az államvagyonról 2 köt. 5 forint.
Greguss Gy. Természetan II. kiadás 1 frt 20 kr.
Körösi Pénzkrisis és bankkalmitások 12 kr.
Keletázsiai expedíció Cserei Manó és B. Kassai Ivortól 50 kr.
Magyarország borászata 60 kr.

Legújabb

— Cattaro, nov. 12-kén. Radanovic és Bluk Klugerovic nyugodtan ülnek Montenegróban.—A Castelnuovo kerületi helységek fehér zászlót tüztel- ki, megadás jelül.— Áthérből ő Felsőégétől parancs érkezett, hogy a fölkelőkkel kiméllőleg bánjanak.

— Páris, nov. 12. A marseillei választógyüle- kezet Gambettát kizárá a jelöltségéből, a mennyiben a követi jelöltségre nem képesnek nyilváníták.

— Dresden, nov. 12. A kamra elfogadta azon indítványt, hogy a kormány felszólítandó: működék az iránt közre, hogy a halálbüntetés eltörlése és a nemes- ségvesztés megszüntetése mondassék ki az észak-német szövetség büntető törvénykönyvében.

— Cattaro, nov. 12. A Castelnuovo és Ubi körül fekvő hegyi falvak meghódolása, valamint a fegy- vereknek a fölkelők részéről való önkéntes beszolgálta- tása valószínű. Az illető helységek véneivel az e telki- tetben való alkudozások már megkezdettek. Crivoskie helységet alkalmasint fegyverhatalommal kellend meg- hódoltatni.

— Királyné ő felsége bir szerint gyermekeivel együtt nov. 22-én érkezik Gödöllőről Budára.

— A honvédelmi ministerium közhírré tette, hogy mindazn tanlók, kik a honvé- séghez besoroztattak, szabadságra bocsátandók, s csak szünetidők alatt hivandók be fegyvergyakorlatra.

— Páris, nov. 12. A tegnapi választói gyüle- kezéseknél nem fordult elő semmi különösebb esemény.

— Berlin, nov. 12. A követekháza a zárta- nácskozásban elfogadta Eberti indítványát, mely szerint az esküdtszéki bíróságok illetékessége ugy a politikai büntényekre, valamint a sajtóvétségekre egyaránt kiter- jesztendő léssen.

Köszönet.

(E.) Debreczen, nov. 13. Az életüzlet szünetel, piacunkra alig hozott néhány szekér élet, s alig talált ve- vőkre, az eddig jelzett árak nem változtak, kivéven a tenger- rit, ami kereset ezikk, különként 4 ft 80—5 ft. Szalonna- árak: 6 szalonna 35—54 ft, uj sós 28—30 ft, sóatlan 27—28 ft, fontszámra sós 36 kr, sóatlan 32 kr, 1 iteze sós 46 kr. — Időjárásunk, tegnap óta télies, a leesett hó az erők fagy által megmaradt, ma napfényes mérsékelt hideg. — Utaink alig járhatók.

H I R D E T É S E K.

Kiadó helyiségek

és eladó ingóságok.

A csapóutczai 333. sz. házual min- den órán kiadó két újonnan épült belt. iroda-ki- rakat- és légszűrővilágítással; négy külön bejárati szoba, melyek egymásba nyílnak, és raktáraknak is használhatóak; ezek mellé egy kis kézi kamra. — 5 gabonakartó hely 150—200 köbölre. — Ezenkívül eladó ugyanett néhány használt, de jó ál- lapotban lévő ajtó, ablak, vasrostély s egy kúrgó- ezimtábla, mind a legújanyosabb árak mellett. Érte- kezhetni általított tulajdonossal: 164. 1—3

Varga Imrével.

Hirdetmény.

Sz. kir. Debreczen város mezei rendőrkapitányi hivatala részéről ezennel köz tudomásra juttatik, miszerint f. évi okt. 26-án az endőri nyilasok közepén, egy 6 éves herélt, bal hátulsó tompóján 1 f. belyegű sötét pely hűti ló, gazdátlanul találtatván, mint ilyen közkez alá helyeztetett: bár ki e leirt lóhoz tulajdoni jogát tartaná, — felhivatik, miszerint f. 1869. évi november 23-ik napjáig e hivatalnál jelentkezni, s lovat a tek. városi törvénysek előtt kiséjítatni annyival inkább el ne mulassza, mivel ezen idő eredménytelen eltétele után, az közárverésen el fog adatni, a bevett pénz a költségek levonása után a városi házi pénz- tárbá fog beszolgáltatni.

Debreczen, november 11-én 1869.

Bogdány Imre,

m. r. kap. kiküldött.

163. 2-3.

Hirdetmény.

A hortobágyi pusztán az ökörfajrási területnek,

téli legeltetés végett,

a jövő 1870. évi márczius 1-ső napjáig tar- tandó haszonbérbe adása, a képviselői tek. közgyűlésnek f. évi 357. sz. végzése szerint elrendeltetvén: — ezen f. évi november 14-dik napján, azaz vasárnap reggeli isteni tisztelet után a közgyűlési teremben, a dobszó leütésével a legtöbbbet ígérőn maradandó bérleti összeg azon- nál lefizetésével megtartandó nyilvános árverésen leendő megjelensre a bérleti szándékozók illoen meghívotnak. Kelt Debreczenben, nov. 10-én 1869.

166. 2-2. Laky Károly, tanácsnok.